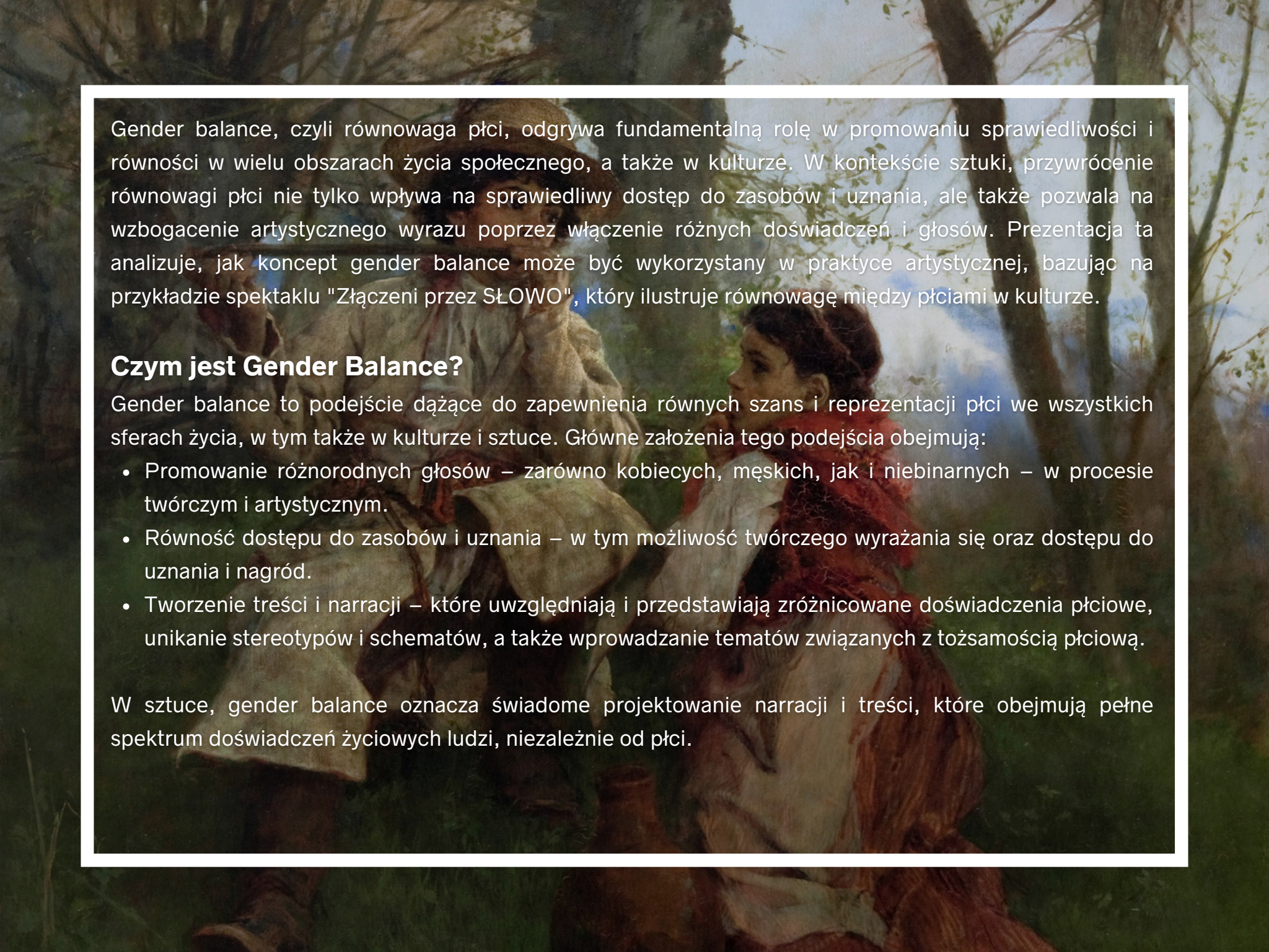

A painting depicting two women in traditional folk costumes, possibly from a Slavic or Eastern European region. They are standing in a field of tall, green grass. The woman in the foreground is wearing a white blouse with a red and blue patterned headscarf and a dark, patterned skirt. She is looking towards the right. The woman in the background is wearing a white blouse with a red and blue patterned headscarf and a colorful, patterned skirt. She is looking towards the left. The painting is framed by a white border.

Gender Balance w Kulturze i Sztuce: Wydobywanie Różnorodnych Perspektyw

STOWARZYSZENIE
LOKALNIE/GLOBALNIE

Gender balance, czyli równowaga płci, odgrywa fundamentalną rolę w promowaniu sprawiedliwości i równości w wielu obszarach życia społecznego, a także w kulturze. W kontekście sztuki, przywrócenie równowagi płci nie tylko wpływa na sprawiedliwy dostęp do zasobów i uznania, ale także pozwala na wzbogacenie artystycznego wyrazu poprzez włączenie różnych doświadczeń i głosów. Prezentacja ta analizuje, jak koncept gender balance może być wykorzystany w praktyce artystycznej, bazując na przykładzie spektaklu "Złączeni przez SŁOWO", który ilustruje równowagę między płciami w kulturze.

Czym jest Gender Balance?

Gender balance to podejście dążące do zapewnienia równych szans i reprezentacji płci we wszystkich sferach życia, w tym także w kulturze i sztuce. Główne założenia tego podejścia obejmują:

- Promowanie różnorodnych głosów – zarówno kobiecych, męskich, jak i niebinarnych – w procesie twórczym i artystycznym.
- Równość dostępu do zasobów i uznania – w tym możliwość twórczego wyrażania się oraz dostępu do uznania i nagród.
- Tworzenie treści i narracji – które uwzględniają i przedstawiają zróżnicowane doświadczenia płciowe, unikanie stereotypów i schematów, a także wprowadzanie tematów związanych z tożsamością płciową.

W sztuce, gender balance oznacza świadome projektowanie narracji i treści, które obejmują pełne spektrum doświadczeń życiowych ludzi, niezależnie od płci.

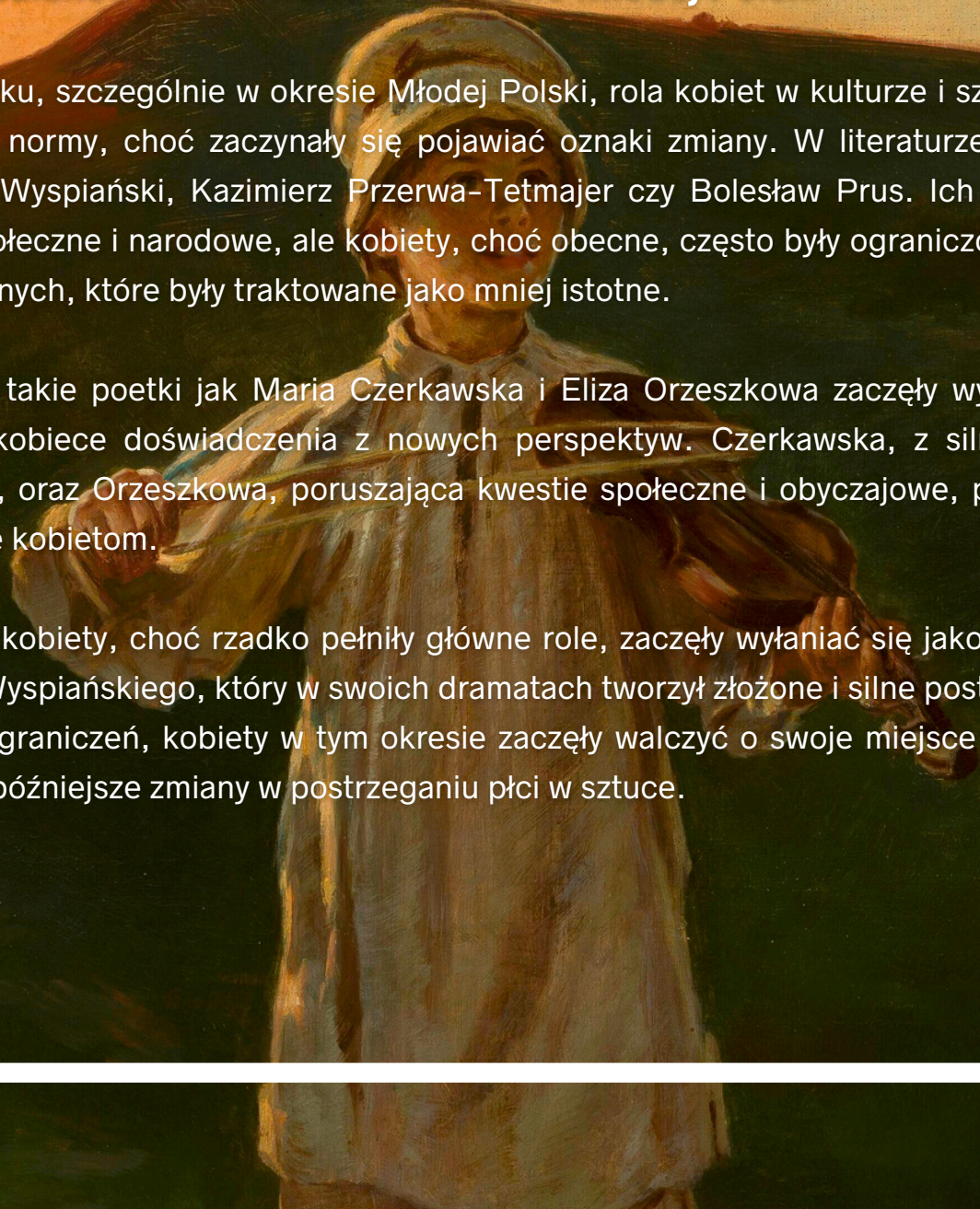
Gender balance w XIX wieku i w okresie Młodej Polski

W XIX wieku, szczególnie w okresie Młodej Polski, rola kobiet w kulturze i sztuce była ograniczona przez społeczne normy, choć zaczynały się pojawiać oznaki zmiany. W literaturze dominowali mężczyźni, jak Stanisław Wyspiański, Kazimierz Przerwa-Tetmajer czy Bolesław Prus. Ich twórczość poruszała ważne tematy społeczne i narodowe, ale kobiety, choć obecne, często były ograniczone do tematów rodzinnych i emocjonalnych, które były traktowane jako mniej istotne.

Jednakże, takie poetki jak Maria Czerkawska i Eliza Orzeszkowa zaczęły wywierać wpływ na literaturę, ukazując kobiece doświadczenia z nowych perspektyw. Czerkawska, z silnym akcentem na emocje i intymność, oraz Orzeszkowa, poruszająca kwestie społeczne i obyczajowe, przełamywały tradycyjne role przypisane kobietom.

W teatrze kobiety, choć rzadko pełniły główne role, zaczęły wyłaniać się jako silne postacie, zwłaszcza w dziełach Wyspiańskiego, który w swoich dramatach tworzył złożone i silne postaci kobiece.

Pomimo ograniczeń, kobiety w tym okresie zaczęły walczyć o swoje miejsce w kulturze, co miało istotny wpływ na późniejsze zmiany w postrzeganiu płci w sztuce.

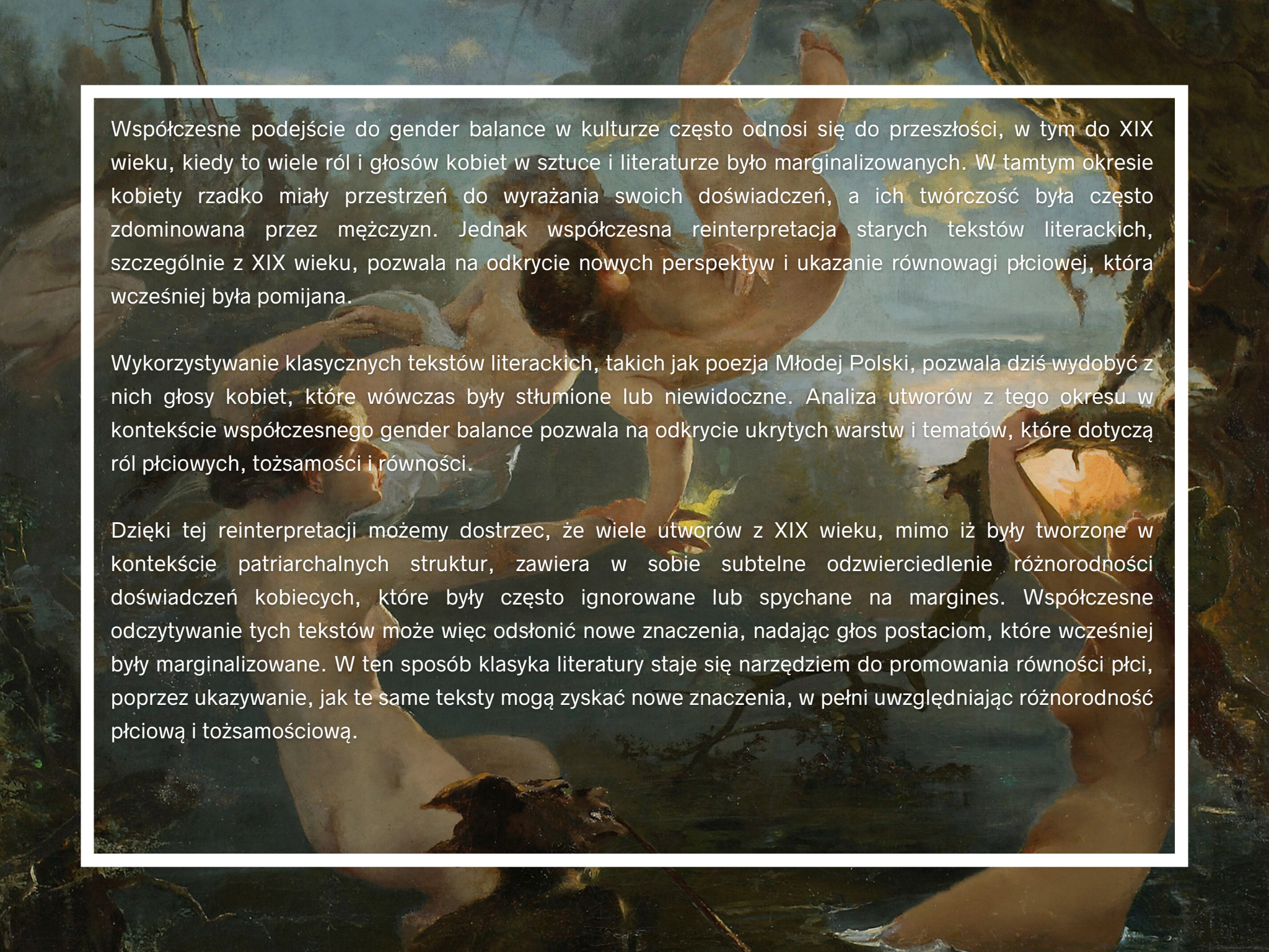

Gender Balance w Spektaklu "Złączeni przez SŁOWO"

Równowaga w Obsadzie W spektaklu "Złączeni przez SŁOWO" stworzono zrównoważoną obsadę, w której kobiety i mężczyźni wnoszą równorzędne wkłady w budowanie przekazu artystycznego.

Różnorodność Tematyczna Spektakl łączy poezję czterech wybitnych twórców, w tym Marii Czerkawskiej, której utwory ukazują intymność, miłość i stratę. Jej twórczość, delikatna i pełna emocji, stanowi kontrast do bardziej mrocznych i symbolicznych utworów takich jak "Dusiołek" Bolesława Leśmiana, w których pojawiają się elementy grozy, siły i mistycyzmu. Taka różnorodność tematyczna pozwala ukazać bogactwo emocji i doświadczeń ludzkich, odzwierciedlając różnorodne aspekty tożsamości płciowej.

Interpretacja Różnych Perspektyw Różnorodność perspektyw w interpretacjach aktorskich dodaje głębi spektaklowi. W szczególności, utwory takie jak "Dwoje ludzińków" Czerkawskiej, które koncentrują się na subtelności relacji międzyludzkich, podkreślają różnorodność w sposobie wyrażania emocji przez aktorów obu płci. Z kolei w interpretacji "Dusiołka" Leśmiana widzimy zderzenie męskiej siły z duchowością i mistycyzmem, co wprowadza kontrastujące emocje i interpretacje.

Współczesne podejście do gender balance w kulturze często odnosi się do przeszłości, w tym do XIX wieku, kiedy to wiele ról i głosów kobiet w sztuce i literaturze było marginalizowanych. W tamtym okresie kobiety rzadko miały przestrzeń do wyrażania swoich doświadczeń, a ich twórczość była często zdominowana przez mężczyzn. Jednak współczesna reinterpretacja starych tekstów literackich, szczególnie z XIX wieku, pozwala na odkrycie nowych perspektyw i ukazanie równowagi płciowej, która wcześniej była pomijana.

Wykorzystywanie klasycznych tekstów literackich, takich jak poezja Młodej Polski, pozwala dziś wydobyć z nich głosy kobiet, które wówczas były stłumione lub niewidoczne. Analiza utworów z tego okresu w kontekście współczesnego gender balance pozwala na odkrycie ukrytych warstw i tematów, które dotyczą ról płciowych, tożsamości i równości.

Dzięki tej reinterpretacji możemy dostrzec, że wiele utworów z XIX wieku, mimo iż były tworzone w kontekście patriarchalnych struktur, zawiera w sobie subtelne odzwierciedlenie różnorodności doświadczeń kobiecych, które były często ignorowane lub spychane na margines. Współczesne odczytywanie tych tekstów może więc odsłonić nowe znaczenia, nadając głos postaciom, które wcześniej były marginalizowane. W ten sposób klasyka literatury staje się narzędziem do promowania równości płci, poprzez ukazywanie, jak te same teksty mogą zyskać nowe znaczenia, w pełni uwzględniając różnorodność płciową i tożsamościową.

lokalnieglobalnie.org

youtube.com/@lokalnie-globalnie

pl.linkedin.com/company/stowarzyszenie-lokalnie-globalnie

STOWARZYSZENIE
LOKALNIE/GLOBALNIE

Dbajmy o planetę – ten materiał powstał w wersji cyfrowej, by ograniczyć zużycie papieru i wspólnie działać na rzecz środowiska. Wybierając formę elektroniczną, przyczyniasz się do ochrony naszej planety. 🌱

Zrealizowano w ramach projektu „*złączeni przez SŁOWO – seria wieczorów poetyckich transmitowanych online (II edycja)*” – seria wieczorów poetyckich transmitowanych online ze środków Krajowego Planu Odbudowy, inwestycja A2.5.1: Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju.

Sfinansowano przez Unię Europejską Next Generation EU.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

